

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
GÖRME ENGELLİLER İÇİN BİLGİSAYAR
KULLANIMI
MODÜLER PROGRAMI
(YETERLİĞE DAYALI)

Hayat Boyu Öğrenme
LifeLong Learning

2013
ANKARA

ÖN SÖZ

Başbakanlık Özürllüler İdaresi Başkanlığı tarafından Devlet İstatistik Enstitüsü'ne yaptırılan "Türkiye Özürllüler Araştırması" ile ülkemizdeki özürllülük profili geniş kapsamlı olarak araştırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, özürllü olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12.29'dur. Buna göre ülkemizde 8.431.937 kişi özürllü olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Özürllülük sadece bu sorunu yaşayan kişiyi değil, ailesini ve yakın çevresini ekonomik, sosyal ve psikolojik olarak etkileyen bir sorundur.

Son yıllarda yapılan çalışmalar şunu göstermiştir; özürllülüğün ve engelliliğin yaygınlaşmasında yoksulluğun doğrudan büyük bir etkisi vardır. Yoksulluk, özürllülüğün neden ve sonucundaki etkidir. Yoksulluğun oluşturduğu engeller özürllü insanları ayrımcılık içinde tutulmalarına, olumsuz davranış ve uygulamaların güçlenmesine de neden olmaktadır. Özellikle çalışma yaşamında özürllülere yönelik ayrımcılık yapılmaktadır.

Özürllülerin gelişmelerini sağlamak için onların iyi eğitilmeleri, beceriler ile donatılmaları, fırsat ve elverişli ortamlar yaratarak iş yaşamlarına dâhil edilmeleri gerekir. Özürllülere iş yaşamlarında diğer çalışanlara verilen imkânların adil ve eşit verilmesi ve kullandırılması yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunacak, ülkemizde yaşayan özürllülere çalışma yaşamında yer verilmesi yoksulluğun azaltılmasında olumlu etki yapacaktır.

Özürllüler genellikle nitelikli bir meslek sahibi olmadıkları için iş bulmakta zorlanmakta ve ekonomik sıkıntı çekmektedirler. Özürllülerin maddi ve manevi kalkınmaları için eğitim öğretim faaliyetlerinin gerekliliği ve yararı bütün dünyaca kabul edilmiş, bu faaliyetlerin en etkili iyileştirme ve toplumla entegrasyon olduğu belirlenmiştir.

Ülkemizde yaşayan tüm özürllüleri mesleki eğitim, yaratıcı ve kültürel faaliyetler ile sosyal eğitimi ihtiva edecek şekilde eğitime tabi tutmak, verilecek eğitimin dış dünyada aynı yaş gruplarına sağlanan eğitimle aynı olması ve diğer kişilerle fırsat eşitliği sağlanarak sosyal, ekonomik ve kültürel şartlarını iyileştirerek kişiyi bir bütün halinde geliştirmektir.

Eğitim ve mesleki bilgi, beceri çalışmaları yaparak özürllüleri normal hayata yakınlaştırarak, bu kişilerin sosyalleşmelerinden sonra topluma uyumlarını kolaylaştırmak ve dış olaylara, yaşanan olumsuzluklara karşı sabırlı, dayanıklı ve soğukkanlı hale getirmek ekonomik yönden vasıflı birer kişi olarak değerlendirilerek bütünleşmeyi sağlamak öncelikle dikkate alınmalıdır.

Özürllü olup mağdur duruma düşerek kıt imkânlarla bağımlı olarak yaşayan, özellikle işsiz olarak ekonomik zorluk içinde kalan bu insanlara;

1. Dünyadaki teknolojik gelişmeler açıklanarak,
2. Yeni teknolojilere göre üretilen araçlar tanıtılarak,
3. Özürllülerin maddi ve manevi kalkınmaları sağlanarak,
4. Bilgisayarın ileriki aşamalarının kullanımı öğretilerek,
5. Ülkemizde yaşayan diğer insanların özürllülere karşı olan olumsuz düşünce ve davranış biçimlerini değiştirme açısından karşılıklı iletişime katkıda bulunarak,

6. Bilgisayar kullanımı ile ilgili bir meslek öğretilerek bu kişilerin meslek sahibi olmalarıyla tüketici konumundan üretici konumuna getirilmesi ve bu yolla gelir elde etmeleri sağlanarak,

Gerek kendilerinin ve gerekse ailelerinin mağdur ve muhtaçlıktan kurtarılmasına yardımcı olunması toplumsal bir görev ve sorumluluktur.

Günümüzde mesleklerin değişim ile karşı karşıya olması ve daha karmaşık bir yapıda bulunmaya başlaması nedeniyle, meslekî yeterliklerin de geniş tabanlı bilgilere, becerilere ve tavırlara dayalı olmasını ve programların buna göre geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir.

Program çalışmaları kapsamında yapılan sektör tarama ve inceleme çalışmaları sonucunda sektörde faaliyet gösterilen meslekler saptanarak, bu meslekler ikinci, üçüncü ve dördüncü seviye meslek gruplarına ayrılmıştır. Sektörde çalışan kişilerin görüş ve önerilerinden yola çıkılarak her meslek dalına ait anket soruları hazırlanmış, daha sonra anketler yurdun çeşitli bölgelerinde uygulanarak mesleklere özgü yeterlikler belirlenmiştir.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında üniversitelerin ve ülkemizin önde gelen sektör temsilcileri ile iş birliği yapılmış kişi ve kurumların program çalışmalarına doğrudan katkıları sağlanmıştır. Sektör ve yükseköğretim kurumlarının beklentileri programa yansıtılarak, mesleklere ait belirlenen yeterlikler öğretim programları ve modüllerin temel dayanağını ve içeriğini oluşturmuştur.

Uluslararası düzeyde meslek elemanlarından beklenen yeterlikler çeşitli araştırmalar ve yerli/yabancı uzman görüşlerine dayanılarak tespit edilmiş, elde edilen sonuçlar program çalışmalarına aktarılmıştır.

Bilişim Teknolojileri alanı öğretim programları, gelişmelere bağlı olarak esnek ve sürekli güncellenmeye uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Bireyler kazandıkları güncel meslekî yeterlikler doğrultusunda istihdam edilebileceklerdir.

Bilişim Teknolojileri alanı altında yer alan mesleklerde ulusal ve uluslararası düzeyde standartlara uygun, her yaşta ve düzeyde bireye meslekî yeterlikler kazandıracak eğitim ve öğretim olanağı sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	1
GÖRME ENGELLİLER İÇİN BİLGİSAYAR KULLANIMI PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	4
MESLEK ELEMANI TANIMI	4
GİRİŞ KOŞULLARI	4
İSTİHDAM ALANLARI	4
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	4
EĞİTİMCİLER	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	4
BELGELENDİRME	5
YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER	5
EĞİTİM SÜRESİ	5
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	5
İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	5
ÖĞRENCİ/KURSİYER KAZANIMLARI	5
EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ	6
MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ	6
MODÜL VE İÇERİKLERİ	7
YETERLİK VE MODÜL TABLOSU	7

Hayat Boyu Öğrenme
LifeLong Learning

GÖRME ENGELLİLER İÇİN BİLGİSAYAR KULLANIMI PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ALAN : BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
MESLEK :
MESLEK SEVİYESİ :
MESLEK ELEMANI TANIMI

Bilişim Teknolojileriyle ilgili gelişmeleri takip eden, mesleki alanına yönelik girişimcilik ruhunu kazanmış, iş güvenliği kurallarına uygun çalışmayı alışkanlık haline getirmiş, zaman, enerji ve malzemeyi ekonomik kullanma alışkanlığı kazanmış ve çalışmalarında iş ahlakı kurallarına uymayı kendine amaç edinmiş bireydir.

GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuma yazma bilmek veya ilkokul mezunu olmak.
2. Görme/engelli olduğunu belgeleyen herkes.

İSTİHDAM ALANLARI

Mesleğin gerektirdiği yeterlikleri kazanan bireyler sektörde;

1. Kamu kurum ve kuruluşlarında,
2. Özel sektörde (Kendi işyerinde veya evinde v.b yerlerde) çalışabilirler.

EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI

1. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında eğitim verilmektedir.
2. Programın uygulanabilmesi için Bilişim Teknolojileri alanı standart donanımına (yeterli sayıda tam donanımlı bilgisayar) ek olarak ekran okuma programı ve ekran büyütme programı (görme oranına göre) temin edilmelidir.

EĞİTİMCİLER

1. Programın uygulanmasında bilişim teknolojileri alanında ve görme engelliler için özel eğitime tabi tutulmuş ayrıca tercihen sektör deneyimi olan öğretmenler görev almalıdır.
2. Programın uygulanmasında gerektiğinde bilişim teknolojileri alanında sektör deneyimi olan teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
3. Usta Öğretici, bu programla ilgili yeterlikleri almış olmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bireylerin, çeşitli ölçme araçları kullanılarak;

1. Modüllerin sonunda kazandığı yeterlikler ölçülecektir.
2. Modüller ile kazandıkları bilgi, beceri ve tavırları ölçülecektir.
3. Ölçme sonuçları program sonunda değerlendirilecektir.
4. Eğitim kurumunda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.

BELGELENDİRME

Sertifika programlarında; meslek elemanlarının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilir. Bu programlarda mesleğin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

- Sertifika öğretim programı sürecinde bireylerin tamamladığı modüller, aldığı eğitimin tümü ve kazandıkları yeterlikler belgelendirilir.
- Öğretim programının sonunda mesleğin yeterliklerini kazanan bireylerin aldığı belgeler mevzuat doğrultusunda sertifikada değerlendirilir. Bireyler mesleğin düzeyine göre mesleğinde sertifika alabilir.
- Bireyler gelecekte meslek değiştirmek veya mesleğin ilişkili olduğu diğer mesleklere geçmek amacıyla eğitim almak isterse, kazandığı yeterlikler değerlendirilecektir.
- Fark modüllerini tamamlayanlar ikinci bir meslekte kendini yetiştirebilecektir.
- Öğretim programından ayrılan bireyin kazandığı yeterlikler belgelendirilerek istendiğinde diğer sertifika programlarında değerlendirilir.
- Mesleğin seviyesine ve yeterliklerine sahip olanlar sertifika almaya hak kazanır ve ilgili iş yerlerinde çalışabilirler.

YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER

Mesleğe yönelik geniş tabanlı yeterlikler kazandırmak hedeflenmiştir.

1. Eğitimin sonunda,mesleğinde sertifika alan birey gerektirdiğinde fark eğitimi alarak diploma programını tamamlayabilir.
2. Meslekî eğitim alan veya bitirmiş olan birey; gerekli modülleri tamamlayarak alandaki diğer meslekler arasında geçiş yapabilir.

EĞİTİM SÜRESİ

1. Meslek programının toplam eğitim süresi 560/368 saat olarak planlanmıştır.
2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı, modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Modüler öğretime yönelik olarak bireysel öğrenme yöntem ve teknikleri uygulanır.

1. Eğitimciler bireylere rehberlik eder.
2. Bireyler kendi kendine öğrenmeye teşvik edilir.
3. Bireylerin aktif olması sağlanır.
4. Bireyler araştırmaya yönlendirilir.
5. Bireyler kendi kendilerini değerlendirebilir.
6. Bireylere meslekî yeterlik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.

İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR

Bireyler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında, bilişim teknolojileri firmaları, çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri, kamu kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapılarak yönlendirilir.

ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI

Programın sonunda mesleğe yönelik olarak öğrenci/kursiyer;

1. Mesleğin ait olduğu alandaki temel bilgi ve becerileri kazanabilecektir.

2. Alanın gerektirdiği temel yeterliklere sahip olabilecektir.
3. Mesleğin gerektirdiği iřleri yapabilecektir.
4. Mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanabilecektir.
5. Öğrenci/Kursiyer merkezli daha aktif ve kendi hızına göre öğrenme olanağı tanıyan kazanımlara sahip olabilecektir.

EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ

Sertifika programında yer alan modüllerde öngörülen eğitim öğretim uygulamaları yapılır.

MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ

1. Öğrenci/kursiyerin yaşam boyu kullanabileceği ve mesleki gelişmesine yararlı olabilecek, iyi ilişkiler kurabilme, öğrenmeyi öğrenme, bilgiye ulaşma, girişimcilik ve iř fikirleri üretme, işe uyum sağlama, kendini geliştirme ve problem çözme gibi bilgi ve becerilerin kazandırıldığı modüllerdir.
2. Bu modüller ile öğrenci/kursiyerlere ulusal ve uluslararası iř gücünden beklenen yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.
3. Meslekî Gelişim modül tablosundan, çevrenin istihdam durumu, öğrenci/kursiyerlerin hazır bulunuşluk düzeyi göz önüne alınarak modüller seçilecek ve yeterlik tablosunda yer alan süreye ilave edilecektir.
4. Dördüncü seviye meslek elemanları, bütün Mesleki Gelişim modüllerini tamamlamış olacaklardır.
5. Meslekî gelişim modülleri programlardan bağımsız olarak da kullanılabilir.

KAZANDIRILAN YETERLİKLER		DERSİN MODÜLLERİ	SÜRE
1	Sağlıklı ve etkili iletişim kurmak ve sürdürmek	İletişim	40/8
2	Öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda bilgi ve veri toplamak	Bilgiye Ulaşma ve Veri Toplama	40/8
3	Uygulanabilir girişimci (iř) fikirler üretmek	Girişimci Fikirler Üretme	40/8
4	Girişimci (iř) fikri geliştirmek ve planlamak	Girişimci Fikri Geliştirme	40/8
5	İşletme kurma ve geliştirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek	İş Kurma ve Geliştirme	40/16
6	İşçi sağlığı mevzuatına uymak ve iş güvenliği önlemlerini almak	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	40/24
7	Çevreye karşı duyarlı olmak ve çevreyi korumak	Çevre Koruma	40/8
8	Kendini geliştirerek karşılaştığı problemleri çözmek	Problem Çözme	40/8

MODÜL VE İÇERİKLERİ

- Öğrenme süresi her modül için toplam 40 saattir.
- Kazandırılacak yeterliliğe bağlı olarak her Modül 40/8, 40/16, 40/24, 40/32, 40/40 olarak yapılabilir.
- Modüllerde önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerindeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.
- Modül içeriğindeki öğrenme faaliyetinin uygulanması imkânı olmadığında, diğer okullarla ve işletmelerle iş birliği çerçevesinde uygulamalar yapılabilir.
- Kursiyer/öğrencinin önceden kazandığı yeterlikleri tekrar alma zorunluluğu yoktur.
- Modül ve yeterlikler programdaki uygulama sırasına göre alınacaktır.
- Programda yer alan modül ve yeterliklerin uygulama sırası zümre kararı ile belirlenir.

NOT:Görme Engelliler İçin Bilgisayar Kullanımı Programı yeterlikler tablosu ve modülleri aşağıda verilmiştir.

YETERLİK VE MODÜL TABLOSU

YETERLİKLER		MODÜLLER	SÜRE
1	Bilgisayarda yazı yazmak	F Klavye -1	40/32
2		F Klavye -2	40/32
3	Sesli okunan ekran ile kişisel bilgisayarı tüm fonksiyonları ile kullanmak	Ekran Okuyucu Programı	40/32+
4	Bilgisayar temel donanım ve programlarını kullanmak	Bilgisayar Kullanma	40/32
5	Kelime işlem yazılımını kullanmak	Kelime İşlemci Programı	40/24
6	Elektronik Tablolama yazılımını kullanmak	Elektronik Tablolama	40/24+
7	İnternet ve e-posta yönetim yazılımlarını kullanmak	İnternet ve E-Posta Yönetimi	40/24+
8	Bilgisayarda resmî yazı hazırlamak	Yazı Biçimleme	40/24+
9	Dosyalama ve takibini yapmak	Dosyalama Sistemi ve Hareketleri	40/24
10	Arşivleme ve takibini yapmak	Arşivleme Hareketleri	40/16
TOPLAM			560/368